

Sergiu CIOBANU*

**PATRIMONIUL FUNCİAR DEȚINUT
DE ANDREI CORCODEL**

The Landed Estate of Andrei Corcodel

Abstract: *This study briefly presents the role played by the boyar Andrei Corcodel in Moldavia's and Wallachia's political life during the second half of the 16th century, as a result of his important positions within the princely council and of his landed estates gathered throughout his life, which represented his wealth and power. The study refers to his landed estates, the way they were acquired and their geographical distribution.*

Keywords: *16th century, Wallachia, Moldavia, Alexandru Corcodel, Romanian Nobility.*

* * *

Aventura politică a lui Andrei Corcodel a debutat cel mai probabil în momentul înscăunării lui Petru Șchiopul, când a ocupat o dregătorie mai puțin vizibilă în Sfatul domnesc. Un document din epocă îl prezintă în calitate de postelnic (actul poartă data 1578 - 7 aprilie 1579)¹. Cel mai probabil, acesta deținea dregătoria de postelnic al II-lea sau al III-lea, deoarece în timpul domniei lui Petru Șchiopul, Bartolomeo Brutti este cel care deținea dregătoria de vel postelnic². Postelnicul al II-lea „ține locul marelui postelnic și supraveghează curtea domnească. Treaba lui cea mai de seamă este să introducă la domn pe marii boieri mazili și pe cei de alte stări (decât prima), să aducă la domn plângerile acestora și să le aducă răspuns”³. Al doilea postelnic locuia și noaptea în palatul domnesc, veghând somnul domnului. Al treilea postelnic ocupă primul loc între boierii de starea a treia. Tot cel de-al treilea postelnic „se află zi și noapte la curtea domnului, împreună cu alți doi postelnici. Ei duc poruncile domnului către marele postelnic. Tot ei au grijă să fie îndeplinite diverse porunci domnești primite și duc răspuns domnului”⁴. Valoarea acestor informații este

---

* M.A. Student, "The Lower Danube" University of Galați, Romania; fsk.sergio@yahoo.com.

Date submitted: 11 April 2015

Revised version submitted: 18 May 2015

Accepted: 27 June 2015

¹ *Documente privind istoria României, A. Moldova, veacul XVI, vol. III, doc. 121: 94-95. (în continuare se va cita: DIR, A, XVI/III).*

² Bulboacă 2006: 11.

³ Stoicescu 1968: 270.

⁴ Stoicescu 1968: 270-271.

indiscutabilă, în privința pierderii dregătoriei de postelnic, deoarece, „în ziua de 30 august un lotru oarecare” a intrat în Moldova și a prădat satele, scopul lui final fiind accesarea la tronul Moldovei⁵. De aici rezultă faptul că Andrei Corcodel, a participat la luptele din vara anului 1577. În funcția de postelnic, a rămas cu siguranță până la lupta de lângă Iași, din anul 1577, atunci când Petru Șchiopul, a cedat scaunul lui Nicoară, zis Potcoavă⁶. Ulterior, personajul nostru a deținut numeroase dregători și a știut mereu să-și facă simțită prezența în sfera politică a epocii sale.

Andrei Corcodel l-a trădat pe Mihai și a luat legătura cu fostul om de încredere a lui Petru Șchiopul, Ieremia Movilă. Aceste lucruri aducându-i moartea. Aceiași soartă au avut-o și boierii nemulțumiți din Țara Românească, în frunte Mitrea (Dumitru) vornicul și Chisar logofătul, tăiați de Mihai, la mijlocul lui august 1595. Ei complotaseră înlocuirea domnului cu Radu Mihnea sau cu Simion Movilă. În Moldova s-au mai refugiat și alți boieri munteni, în frunte cu Dan vistierul, care au trădat după victoria de la Călugăreni⁷.

„Domnind Pătru vodă țara Moldovii ca un domn vrednic, cum să cade, cu di toate podobiile cîte tribuiesc unui domnu de cînste, că boiarilor le era părinte, pre carei la cînste mare-i ținea și din sfatul lor nu ieșia. Țărîi era apăsătoriu, spre săraci milostivu, pre călugări și pre mănăstiri întăria și miluia, cu vecinii de prin prejur viețuia bine, de avea de la toți nume bun și dragoste, de nu era a zice cum nu iaste harnic de domnie. Judeca cu blîndețe și fără fățăriia o facia⁸.”

Aceasta este descrierea lui Grigore Ureche despre grija lui Petru Șchiopul față de săraci, călugări și oamenii lui de casă. Fiind apropiat de slujitorii săi, când a plecat în exil, domnul Moldovei a fost urmat de majoritatea celor pe care i-a ajutat.

Documentația despre Andrei Corcodel, om de încredere a lui Petru Șchiopul, este foarte sumară, iar o monografie a acestui dregător, nu a fost publicată până în prezent. Cele mai multe informații au fost reunite de Nicolae Stoicescu în cadrul binecunoscutului său *Dicționar al marilor dregători*. Aici se găsesc în mod special informații de ordin genealogic și date despre *cursus honorum*⁹. În perioada regimului comunist, studiile referitoare la istoria dregătorilor români erau considerate „subiecte tabu”¹⁰, iar la aceea vreme nu se regăseau printre preocupările istoricilor români. În broșura lui I. Ionașcu (*Despre hatmanul moldovean Andrei, ajuns mare*

⁵ Corfus 1979: 336-338.

⁶ Rezachevici 2001: 712.

⁷ Rezachevici 1979: 57.

⁸ Grigore Ureche 1961: 204.

⁹ Stoicescu 1971: 290.

¹⁰ Bulboacă 2006: 5.

logofăt a lui Mihai Viteazul)¹¹ se regăsește ideea că Andrei Corcodel este același personaj care a fost hatman, pârcălab și portar de Suceava al domnilor Petru Șchiopul și Aron Tiranul. De asemenea, mai sunt prezentate și informații de ordin genealogic. Andrei Eșanu și Valentin Eșanu în lucrarea *Pârcălabi de Hotin*¹², oferă informații despre dregătoriile ocupate, luptele duse împotriva cazacilor, dar și despre patrimoniul funciar. Virgil Paslariuc (în lucrarea *Raporturile politice dintre marea boierime și domnie în Țara Moldovei în secolul al-XVI-lea*) indică plecarea în exil a lui Andrei Corcodel, alături de Petru Șchiopul, revenirea acestuia în Moldova în calitate de hatman și portar de Suceava, în sfatul domnesc a lui Aron, dar și fuga la Constantinopol în urma răscoalei „sorocenilor și orheenilor”¹³. Daniel Nedeloiu (*Sate și boieri în ținutul Neamț de la sfârșitul secolului al XIV-lea până la jumătatea secolului al XVII-lea*)¹⁴ trece în revista satele deținute de Andrei Corcodel din Neamț, dar și confiscarea lor de către Aron, și ulterior vândute lui Drăghici Bogza.

Izvoarele documentare interne, cele mai numeroase și consistente ca volum de informații, au furnizat nucleul datelor de bază din timpul domniilor lui Petru Șchiopul, Aron Tiranul și Mihai Viteazul. Printre lucrările care trebuie menționate în acest sens, se regăsesc: culegerea *Documente privind istoria României* (DIR, A și DIR, B), publicată la mijlocul secolului al XX-lea, volumele *Documente privind istoria României* (DIR)

Andrei Corcodel a deținut mai multe proprietăți funciare cumpărate sau primite ca răsplată pentru muncile săvârșite și credința cu care l-a slujit pe Petru Șchiopul (vezi fig. 1. și fig. 2 de la anexe).

Alexeni, sat pe Răut, în ținutul Iași: cumpărat de la boierii „... Roman și Pane și frații lor, de bună voia lor, nesiliți de nimeni nici asupra și și au vândut dreapta lor ocină”¹⁵, cneaghinei Tudosca (soția lui Andrei Corcodel) pentru 150 taleri de argint.

Bălțile, sat cu loc de mori pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul pentru „slujba lui ce a slujit domniei mele și țării domniei mele, când au venit acești lotri Căzaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele”¹⁶, la 20 august 1588.

Begeani, sat pe Căinari, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588¹⁷; ajuns în stăpânirea lui Costea Băcioc mare vornic, la 12 aprilie 1620¹⁸.

¹¹ Florescu 1936: 3.

¹² Eșanu & Eșanu 2004: 31.

¹³ Paslariuc 2005: 207.

¹⁴ Nedeloiu 2012: 13.

¹⁵ DIR, A, XVII/ I, doc.204: 141.

¹⁶ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

¹⁷ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

¹⁸ DIR, A, XVII/IV, doc. 575: 445.

Bobeni, sat pe Răut în hotar cu Soloneț și Zăvideni¹⁹, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588²⁰.

Broșteni, sat din ocolul Pietrei, în ținutul Neamț: dăruit de Petru Șchiopul, la 11 martie 1586, în urma capturării boierilor Simion și Grigore, care veneau în țară cu un „domnișor”, Petru²¹.

Bucșani, sat din Dâmbovița (Țara Românească): dăruit de Mihai Viteazul la data de 23 iunie 1594 ca să-i fie „loc de baștină”. Bălea logofătul împreună cu jupâneasa Stanca, îi va vinde 800 de stânjani pentru 12000 aspri²². După cumpărarea acestui sat, îl vom găsi în documentele feudale sub titlatura de *Andrei din Bucșani*. În urma dispariției lui Andrei logofăt, moșia din Bucșani i-a fost confiscată²³. La trecerea a peste 20 de ani, boierii divanului domnesc „*Jupan Ivașco mare dvornec și jupan Papa mare logofăt și jupan Stoica mare vistier și jupan Vintilă fost mare dvornec și jupan Miho mare spatâr și buzinca mare comis și Vlad mare păhâr nec și Paraschiva al doilea logofăt*” hotărâsc în ianuarie - martie 1620, încredințarea moșiei din Bucșani, cneaghinei Todosia. „*Toți boierii carii sântem mai sus scriși, am făcut aciastă carte a noastră de mărturie*”²⁴.

Budăiești, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588.

Bursuceni, sat pe Căinar, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588²⁵.

Bursucani (Bursuceni), sat cu loc de mori pe Siret, în ținutul Suceava: cumpărat pentru 3000 de zloți tătărești de la doi veri, Pătrașcu Vătaf și Gavril. În timpul domniei lui Ștefan Tomșa al II-lea, Todosia cneaghina Andrei hatman, împreună cu ginerele ei, Vasile Ureche au fost nevoiți să se judece „*cu călugării de la sfânta Mânăstire Voroneț*”, din pricina satului Bursucani. Acești călugări specificau faptul „*că acest sat a fost luat de Alexandru voievod, pentru viclenie de la niște boieri, ce au pribegit în Țara Leșească*”. În cele din urmă, după moartea lui Alexandru Lăpușneanu, în vremea fiului său, Bogdan Lăpușneanu, acești boieri au revenit în țară și și-au cerut „*ocinile și dedinele înapoi*”, stăpânindu-le până în preajma domniei lui Petru Șchiopul²⁶. Astfel, la data de 23 iulie 1622, Ștefan Tomșa al II-lea, după toată judecata, îi va întări lui Todosiei Andreiasca, și ginerelei său Vasile Ureche, satul Bursucani de pe Siret, din ținutul Suceava²⁷.

¹⁹ Gonța 1995: 97.

²⁰ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

²¹ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 309.

²² DRH, B, XVI/XI, doc. 70: 95.

²³ Corfus 1935: 35.

²⁴ DIR, B, XVII/III, doc. 412: 455.

²⁵ DIR, B, XVII/III, doc. 490: 394.

²⁶ DIR, A, XVII/V, doc. 212: 151.

²⁷ DIR, A, XVII/V, doc. 212: 152.

Buzeni, lângă Gura Covasnei, în ținutul Iași: cumpărat de la Buzea și de la fiul său, Ionașcu, de „bună voia lor, nesiliți de nimeni, nici asupriți și au vândut dreapta lor ocină”²⁸ pentru 300 de zloți tărești, la 11 martie 1586.

Căcăceni, sat pe Crăcău, în ținutul Neamț: dăruit de Petru Șchiopul, la 11 martie 1586, în urma capturării boierilor Simion și Grigore, care veneau în țară cu un „domnișor”, Petru²⁹. La 11 februarie 1593, Aron Tiranul îi va confisca însă satul, și îl va vinde lui Drăghici Bogza³⁰. La 7 mai 1597, cneaghina Todosia (Teodosia) împreună cu fiul și fiica ei, Lupașcu și Magda, au fost nevoiți să se judece cu Drăghici Bogza, pentru stăpânirea satelor Lăiești și Căcăceni din ținutul Neamț. Eremia Movilă îi va da dreptate în cele din urmă lui Dăghici Bogza, deoarece Aron Vodă le vânduse când a fost tulburare în țară³¹. Probabil când a avut loc răscoala „sorocenilor și orheienilor”. În urma fugii la Constantinopol, o parte din proprietățile funciare i-au fost confiscate, de către Aron Tiranul. Gaspar Graziani, la 5 aprilie 1620, îi va întări satul Căcăceni lui Vasile Bogza³². În cele din urmă satul Căcăceni va ajunge în mâinile lui Simion Stroici. La 25 iunie 1623, Miron Barnovski, hatman și pârcălab de Suceava, va oferi satul Căcăceni, Mănăstirii Solca, pe care „îl avea de la „răpousatul moșul meu vistiernicul Simion Stroici”³³ care nu a avut copii.

Climăuți, sat pe Nistru, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul la 11 martie 1586. Stăpâni ai satului au fost frații Simion și Grigore, care „...au pribegit în Țara Leșească, la cazaci și de acolo ei au ridicat pe un care lotru, ca domnișor anume Petru, și au venit cu sabia asupra domniei mele și asupra țării domniei mele”³⁴. Satul a fost confiscat pentru hiclenie.

Colunești, sat pe Căinar, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588³⁵.

Coșiug, sat pe Căinar, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588³⁶.

Cotnari, trei fâlcii de vie și optsprezece jirebii de vie, aflate în Dealul Țundubric, între „Mașco și între niște vii ce le-a stăpânit pan Iane vistier”: dăruite de Petru Șchiopul (1578 - 7aprilie 1579). Via a fost confiscată de la Vasile Bălțatul logofăt, ginerele lui Alexandru Lăpușneanu, care „n-a slujit cu credință domniei mele, și s-a ridicat cu Crețul și cu fratele lui Ioan Crețul și a venit cu mulți lotri cazaci asupra domniei mele”. Domnul

²⁸ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 309.

²⁹ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 309.

³⁰ DIR, A, XVI/IV, doc. 89: 69.

³¹ DIR, A, XVI/III, doc. 217: 162-163.

³² DIR, A, XVII/IV, doc. 570: 440.

³³ DIR, A, XVII/V, doc. 309: 232-233.

³⁴ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 308.

³⁵ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 394.

³⁶ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 394.

dăruiește aceste vii „...pentru că a slujit domniei mele cu dreptate și credință³⁷.”

Dăncăuți, seliște, în ținutul Hotin: dăruită de Petru Șchiopul la 11 martie 1586³⁸.

Drojdiești, sat pe Căinar³⁹ în hotar cu Miron, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul la 20 august 1588.

Feredeni (Feredeiani, Ferediani, Feredieni), sat și iaz (Leahul): dăruit de Radu Mihnea lui Vasile Ureche și cneaghinei Magda pentru „*vislujenia*” părintelui lor, la 17 februarie 1617.

Goienesti, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul la 20 august 1588⁴⁰.

Gura Căenarului, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul la 20 august 1588⁴¹.

Helciul, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul la 20 august 1588⁴². Gavril Movilă dăruiește Mănăstirii Balica, satul Helciu „*cu loc de hălășteu și mori*”⁴³, la 12 februarie 1618. La 3 aprilie 1620, Gașpar Graziani întărește Mănăstirii Sfântul Sava din Iași, deoarece „*Isac Balica nu a avut copii din trupul și au rămas toate ocinile lui domnești*”⁴⁴.

Iuriceni, sat pe Ciuhur, în ținutul Iași: dăruit de Petru Șchiopul, la 16 decembrie 1588⁴⁵.

Joldești, sat pe Căinar între Trifan și Miron, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁴⁶.

La Oprea, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁴⁷.

Lălești, sat pe Crăcău, în ținutul Neamț: dăruit de Petru Șchiopul, la 11 martie 1586⁴⁸. În urma răscoalei „*sorocenilor și orheienilor*”, mai multe proprietăți au fost confiscate pentru hiclentie, printre care s-a aflat și satul Lăiești. La 7 mai 1597, cneaghina Todosia (Teodosia) împreună cu fiul și fiica ei, Lupașcu și Magda, au fost nevoiți să se judece cu Drăghici Bogza, pentru stăpânirea satului. Eremia Movilă îi va da dreptate în cele din urmă lui Dăghici Bogza, deoarece Aron Vodă le-a vândut când a fost tulburare în țară⁴⁹. Gaspar Graziani, la 5 aprilie 1620, îi va întări satul Vasile Bogza⁵⁰.

³⁷ DIR, A, XVI/III, doc. 121: 94-95.

³⁸ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 308.

³⁹ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁴⁰ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁴¹ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁴² DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁴³ DIR, A, XVII/IV, doc. 291: 229.

⁴⁴ DIR, A, XVII/IV, doc. 569: 439.

⁴⁵ DIR, A, XVI/III, doc. 500: 410.

⁴⁶ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁴⁷ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁴⁸ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 309.

⁴⁹ DIR, A, XVI/III, doc. 217: 162-163.

⁵⁰ DIR, A, XVII/IV, doc. 570: 440.

Lozile, sat pe Răut în hotar cu Cosiug și Nemțcani, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁵¹.

Mărculești, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁵². Gaspar Graziani, la 12 aprilie 1620, îi va întări satul Mărculești lui Costea Bucioc cu „*heleștei și cu loc de mori în Răut și cu bălți*”⁵³.

Micești, sat și vale pe Răut în hotar cu Zăvideni, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁵⁴.

Miron, sat pe Căinar în hotar cu Drojdiești, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁵⁵.

Nemțeni, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁵⁶. Ieremia Movilă, la 15 aprilie 1604, le va întări mai multor razeși, satul Nemțeni „*cu loc de iazuri și demoară pe Răut*”⁵⁷, deoarece și-au pierdut privilegiile ce au avut de la Ion voievod. *Gaspar Graziani*, la 12 aprilie 1620, îi va întări satul Nemțeni lui Costea Bucioc cu „*heleștei și cu loc de mori în Răut și cu bălți*”⁵⁸.

Odăile, sat pe Răut în hotar cu Zăvideni, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁵⁹.

Podoleni, sat pe Prut, în ținutul Fălciu: dăruit de Petru Șchiopul, la 8 septembrie 1589⁶⁰. Radu Mihnea va întări satul Mănăstirii Solca, la 15 aprilie 1618⁶¹. Evloghie, episcop de Rădăuți și Eremia Murguleț, vor face schimb de sate, cel din urmă primind satul Mihalciul, din ținutul Cernăuți⁶².

Prajila, sat pe Răut între Trifanși Miron, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁶³.

Prindeni, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁶⁴.

Putinești, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁶⁵.

Schindirești, sat pe Răut în hotar cu satul Zăvădeni, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁶⁶.

---

⁵¹ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁵² DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁵³ DIR, A, XVII/IV, doc. 575: 445.

⁵⁴ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁵⁵ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁵⁶ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁵⁷ DIR, A, XVII/I, doc. 196: 137.

⁵⁸ DIR, A, XVII/IV, doc. 575: 445.

⁵⁹ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁶⁰ DIR, A, XVI/III, doc. 534: 445.

⁶¹ DIR, A, XVII/IV, doc. 321: 267.

⁶² DIR, A, XVII/V, doc. 416: 315

⁶³ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁶⁴ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

⁶⁵ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394.

Soloneț-Roșiatic, sat pe Răut în hotar cu Zăvădeni și Bobeni, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁶⁷.

Rujiniți, sat pe Ciuhur, în ținutul Iași: dăruit de Petru Șchiopul, la 11 martie 1586⁶⁸, confiscat pentru hiclenie de la niste pani. Ajuns în stăpânirea Mănăstirii Golia din Iași, în septembrie - octombrie 1614, egumenul îi va vinde satul Rujiniți lui Nichifor Beldiman fost mare logofat, pentru 500 zloți tătărești⁶⁹. La 12 mai 1616, Nichifor Berldiman va face schimb cu Mănăstirea Sucevița, primind în schimb satul Negoiești din ținutul Neamț, oferind și 100 de galbeni ungurești⁷⁰.

Socol, sat pe Nistru, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 11 martie 1586⁷¹. Radu Mihnea va întări împărțeala dintre nepoții lui Glăvan vistier și nepoții lui Cozma Șarpe poestelnic, la 25 noiembrie 1616. Cei din urmă vor deveni stăpâni ai satului Socol⁷².

Șapteliceni, sat la Fântâna Caplei cu mazuri și mori, în ținutul Soroca: cumpărat de la Șaptelici armaș pentru 1500 zloți tătărești, la 12 iunie 1589⁷³.

Tecuci-Cămilești, vad de moară în apa Bârladului, în ținutul Covurlui: dăruit de Petru Șchiopul, la 25 iunie 1590, vad pe care „*l-au cumpărt de la Sava mare slonic*”⁷⁴.

Trebușul, sat pe Trebeș, în ținutul Bacău: dăruit de Petru Șchiopul, la 5 iulie 1591, după „*...ce au dat întrebele țării, 30000 de aspri*”⁷⁵.

Trifan, sat pe Căinar, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁷⁶.

Turbureni, seliște, în ținutul Hotin: dăruită de Petru Șchiopul la 11 martie 1586⁷⁷.

Țiplicești, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁷⁸.

Vădureni, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁷⁹.

Vistiernici, sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁸⁰.

⁶⁶ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁶⁷ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 393.

⁶⁸ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 309.

⁶⁹ DIR, A, XVII/III, doc. 271: 176.

⁷⁰ DIR, A, XVII/IV, doc. 9: 6.

⁷¹ DIR, A, XVI/III, doc. 374: 308.

⁷² DIR, A, XVII/IV, doc. 90: 64.

⁷³ DIR, A, XVI/III, doc. 517: 428.

⁷⁴ DIR, A, XVI/III,, doc. 564: 401.

⁷⁵ DIR, A, XVI/IV, doc. 32: 31.

⁷⁶ DIR, A, XVI/IV, doc. 490: 394.

⁷⁷ DIR, A, XVI/IV, doc. 374: 308.

⁷⁸ DIR, A, XVI/IV, doc. 490: 394.

⁷⁹ DIR, A, XVI/IV, doc. 490: 394.

⁸⁰ DIR, A, XVI/IV, doc. 490: 393.

Vorniceni, seliște, în ținutul Hotin: dăruită de Petru Șchiopul la 11 martie 1586⁸¹.

Zăvideni (Zavidini, Zavadeni, Zăvădinele, Zivadinele, Zovadinele), sat pe Răut, în ținutul Soroca: dăruit de Petru Șchiopul, la 20 august 1588⁸².

Creșterea bovinelor avea o veche tradiție la aceea vreme, Alexandru Lăpușeanu fiind primul voievod despre care avem informații c-ar fi înființat o fermă domnească⁸³. Izvoarele indică faptul că satul Zavadini, cuprindea în cea mai mare parte fosta braniște domnească, care se întinde pe ambele maluri ale Răutului⁸⁴. Hrisovul emis de Petru Șchiopul la 20 august 1588, indică faptul că Alexandru Lăpușeanu „a risipit toate satele, câte au fost pe Răut, pe amândoua părțile Răutului până la Nemțemi” și până la Gura Căenarului, iar din sus „cât au putut cuprinde din destul, pentru că în sus de Zăvadini era loc pustiu”. Petru Șchiopul, i-a făcut lui Andrei Corcodel „uric” pentru „vislujenia lui ce a slujit domniei mele și țării, când au venit acești lotri cazaci, și pentru că a dat domniei mele 55000 de aspri și greutate țării”⁸⁵. După răscoala „sorocenilor și orheienilor”, Aron Tiranul îi va confisca Zăvădinele pentru hiclentie. La 2 august 1609, Constantin Movilă a „miluit și am întorsu satul Zăvidini, jupănesii răposatului Andrei fost hatman și feciorilor lor, care sat au fost lor miluirea și compurăturara-i dela Petre v<oe>vodu, precum au arătat înaintea și a lor dres și urecu dela Petre v<oe>vodu”⁸⁶.

Petru Șchiopul l-a mai miluit pe credinciosul său boier cu douăzeci de sălașe de țigani, și anume: „Țilincea cu femeia și cu copiii și cu fratele lui, Frățilă, cu femeia și cu copiii și Taras, fratele lor, cu femeia și cu copiii și Nicula, cu femeia și cu copiii și Gliga, cu femeia și cu copiii și hlip Buzea, cu femeia și cu copiii și Petrea cu femeia și cu copiii și Vanea Nefuratuk, cu femeia și cu copiii și Cârstea, fiul lui Nastru, cu femeia și cu copiii și Ion, cu femeia și cu copiii și Berbeaca, cu femeia și cu copiii și mintitealea, cu femeia și cu copiii și Petrică, cu femeia și cu copiii și Tabac Coșlea, cu femeia și cu copiii și Fădor Ciorita, cu femeia și cu copiii”, la data de 20 august 1588⁸⁷.

În răstimpul 1586 - 15 august 1589, în cuantumul tributului, domnul Moldovei, trebuia să trimită un număr de 500 de cai, prin care domnia îi procura prin diferite căi: o metodă utilizată la aceea vreme, era „vânzarea proprietăților domnești” către diferiți boieri. În modul acesta, Stănilă Șoimarul cumpără un sat „Popești”, din ocolul Romanului, dând domniei 12 cai: „pe i-au prețaluit cinstiți credincioși boieri noștri, Andrei hatman și

⁸¹ DIR, A, XVI/IV, doc. 374: 308.

⁸² DIR, A, XVI/IV, doc. 490: 393.

⁸³ Pungă 1994: 65.

⁸⁴ Pungă 1994: 68.

⁸⁵ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 395.

⁸⁶ DIR, A, XVII/II, doc. 310: 236-237.

⁸⁷ DIR, A, XVI/III, doc. 490: 394-395.

*Ștefan mare comis și Iancul mare ușăriu, drept douăzeci și patru mii bani. Pe care cai, domnia i-am trimis în trebuința domniei mele la Țarigrad, dimpreună cu birul*⁸⁸. Caii erau necesari în primul rând pentru prestațiile în natură și muncă ce constituiau una din cele mai împovărătoare obligații la care erau supuse țările române⁸⁹.

Din analiza documentelor, Gavrilaş logofăt a fost tatăl Teodosiei, nimeni alta decât consoarta fostului hatman. Acesta a avut la rândul lui o avere impresionantă: satul Horbinești în ținutul Hotin⁹⁰, seliștele Bursumeni și Lățcani pe Jijia⁹¹, mai multe părți din satul Holohoreni⁹² pe Racovăț⁹³, seliștea Biolarele în ținutul Dorohoi⁹⁴, jumătați din satele Melisăuți și Mărăței⁹⁵, satul Vlădenii cu vad de moară pe Siret⁹⁶ (ulterior va face schimb cu Mănăstirea Râșca)⁹⁷, jumătate din satul Bursumeni⁹⁸, vii în Dealul Domnesc și ocine în Orășeni și Răvăcăuți⁹⁹, seliștea Andreicăuți (Vărticeanii) în ținutul Hotin¹⁰⁰, satul Bândești¹⁰¹, satul Grigorești cu mori pe Siret¹⁰². Nici unul dintre aceste domenii funciare nu le-a moștenit Teodosia. De aici rezultă faptul că a primit zestre mobilă potrivit obiceiului¹⁰³.

Bibliografia marelui hatman-moldovean Andrei ne destăinuie un personaj cu mare influență la sfârșitul secolului al XVI-lea. Personajul este un *homo novus*, deoarece nu are trecut familial și nici patrimonial. Anii copilăriei și tinereții sale sunt învăluiți în mister din această perioadă mai puțin zbuciumată a vieții sale. Câștigându-și respectul boierimii autohtone, în urma luptelor cu cazacii, și totodată prin scoaterea robilor de la turci, Andrei Corcodel devine unul dintre cei mai de seamă boieri a lui Petru Șchiopul. Într-un interval scurt de timp, aceasta va deține mai multe funcții în diferite dregătorii: postelnic al II-lea sau al III-lea, logofăt al III-lea, pârcălab de Hotin, portar de Suceava, pârcălab de Neamț, hatman și pârcălab de Suceava și vornic al Țării de Sus. După plecarea în exil a lui Petru Șchiopul, Andrei Corcodel va face cale întoarsă, deoarece îl vom găsi în sfatul lui Aron Tiranul.

⁸⁸ DIR, A, XVI/III, doc. 394: 326.

⁸⁹ David 1984: 151.

⁹⁰ DIR, A, XVI/III, doc. 85: 66.

⁹¹ DIR, A, XVI/III, doc. 91: 72.

⁹² DIR, A, XVI/III, doc. 112: 90.

⁹³ DIR, A, XVI/III, doc. 114: 90.

⁹⁴ DIR, A, XVI/III, doc. 151: 151.

⁹⁵ DRH, A, vol. VII, doc. 353: 325-426.

⁹⁶ DRH, A, vol. VII, doc. 408: 493.

⁹⁷ DRH, A, vol. VII, doc. 409: 394.

⁹⁸ DRH, A, vol. VII, doc. 432: 526.

⁹⁹ DIR, A, XVI/III, doc. 291: 236.

¹⁰⁰ DIR, A, XVI/III, doc. 414: 339-340.

¹⁰¹ DIR, A, XVI/III, doc. 419: 343.

¹⁰² DIR, A, XVI/III, doc. 420: 344.

¹⁰³ *Istoria dreptului românesc* 1980: 519.

În afară faptului că era una dintre puținele persoane știutoare de carte ale acelor vremuri alături de Luca Stroici (neavând darul slovelor în aceea perioadă, nu puteai fi ridicat în anumite dregătorii), se poate deduce că personajul a fost și negustor. Acesta se pricepea la cai și la vite, având legături strânse cu Constantinopolul, în lumea bursierilor orientali, care erau atunci gelepii și casapii (furnizorii de carne ai capitalei împărătești). În urma comerțului cu animale pare să se fi îmbogățit. Să nu omitem faptul că era unul dintre cei mai mari latifundiați de la aceea vreme. O parte dintre proprietăți vor fi danie de la Petru Șchiopul, iar pe anumite proprietăți va plăti sume exorbitante pentru acele vremuri.

BIBLIOGRAFIE

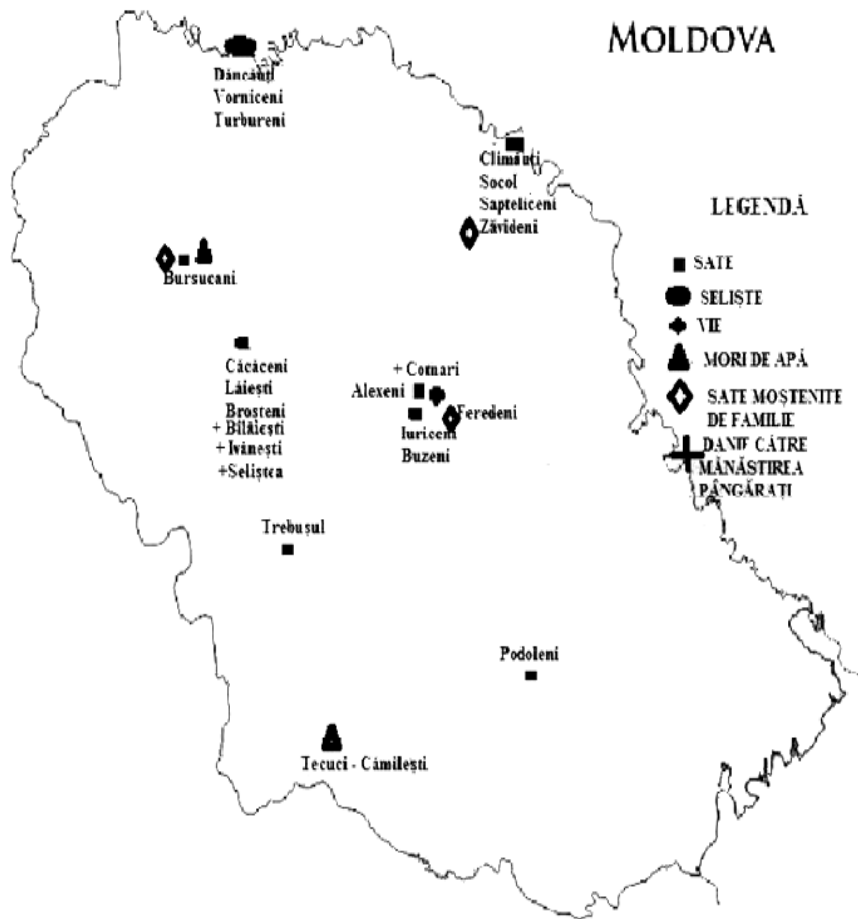
- Andreescu, Ștefan (1980). *Restitutio Daciae*, vol. I, București, Editura Albatros.
- Bulboacă, Sorin (2006). *Bartolomeo Brutti în Moldova. Politică, diplomatie și religie*, Arad, Vasile Goldiș University Press.
- Corfus, Ilie (1935). „Corespondență asupra relațiilor între Mihai Viteazul și Polonia”, *Codrul Cosminului*, IX.
- Corfus, Ilie (1975). „Intervenția polonă în Moldova și consecințele ei asupra războiului lui Mihai Viteazul cu tătarii”, *Revista de Istorie*, tom 28, 1975, nr.4.
- Corfus, Ilie. (1979). *Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone – secolul al XVI-lea*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România,.
- David, Gheorghe (1984). *Petru Șchiopul*, București, Editura Militară.
- Dicționar, Instituții feudale din Țările Române*, (1988) coord: Ovid Sachelarie și Nicolae Stoicescu, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Documenta Romaniae Historica* (DRH), B. Țara Românească, vol. XI, 1593-1600, București, 1975.
- Documente privind istoria României* (DIR), A. Moldova, veacul XVI/III, 1571-1590, București, 1951; veacul XVI/IV, 1591-1600, București, 1952; veacul XVII/I, 1601-1605, București, 1953; veacul XVII/II, 1606-1610, București, 1953; veacul XVII/III, 1611-1615, București, 1954; veacul XVII/IV, 1616-1620, București, 1956; veacul XVII/V, 1621-1625, București, 1957.
- Documente privind istoria României* (DIR), B. Țara Românească (DIR), veacul XVII/III, București, 1954.
- Documenta Romaniae Historica* (DRH), A. Moldova, vol. VII, 1571-1584, București, 2012.
- Eșanu, Andrei, eșanu Valentina (2004). *Pârcălabi de Hotin (sec. XIV-1714)*, partea a-II-a, București, Editura Institutului Cultural Român.

- Florescu, G.D. Andrei (1936). *Andrei vistierul și Andrei hatmanul-logofătul de la sfârșitul secolului al XVI-lea*. Rectificări și precizări la broșura d-lui I. Ionașcu despre acești boieri, București.
- Giurescu, C. Dinu (1974). *Ioan Vodă cel Viteaz*, București, Editura Militară.
- Gonța, Alexandru I. (1989). *Legăturile economice dintre Moldova și Transilvania în secolele XIII- XVII*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
- Gonța, Alexandru I. (1995). *Documente privind istoria României. A. Moldova (IV-XVII), Indicele numelor de persoane*, București, Editura Academiei Române.
- Holban, Theodor (1976). „Documente românești din arhivele polone și franceze”, *Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie <<A.D. Xenopol>> din Iași, tom XIII*.
- Hurmuzaki, Eudoxiu de. (1911). *Documente privitoare la istoria românilor, Acte din secolul al XVI-lea relative mai ales la domnia și viața lui Petru Vodă Șchiopol: 1517-1612*, vol. XI, București, 1900; XV/I, *Acte și scrisori din arhiva orașelor ardelene Bistrița, Brașov, Sibiu*, București.
- Istoria dreptului românesc* (1980) .vol. I, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România.
- Nedeloiu, Paul, Daniel (2012). *Sate și boieri în ținutul Neamț de la sfârșitul secolului al XIV-lea până la jumătatea secolului al XVII-lea* - teză de doctorat, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” - Iași.
- Paslariuc, Virgil (2005). *Raporturile politice dintre marea boierime și domnie în Țara Moldovei în secolul al-XVI-lea*, Chișinău, Editura Pontus.
- Pungă, Gheorghe (1994). *Țara Moldovei în vremea lui Alexandru Lăpușneanu*, Iași, Editura Universității <<Al. I. Cuza>>.
- Pungă, Gheorghe (1999). *Contribuții la bibliografia marelui logofăt Luca Stroici, în Gheorghe Pungă - Studii de istorie medievală și de științe auxiliare*, Iași, Casa Editorială Demimurg.
- Pușcașu, Voica Maria (2001), *Actul de ctitorire ca fenomen în Țara Românească și Moldova până la sfârșitul secolului al XVIII-lea*, București, Editura Vremea.
- Rezachevici, Constantin (1979). „Gândirea politică lui Mihai Viteazul și etapele elaborării planului de dobândire a Moldovei”, Mihai Viteazul – Culegere de studii, București.
- Rezachevici, Constantin (2001). *Cronologia domnilor din Țara Românească și Moldova (a. 1324-1881)*, vol. I, București, Editura Enciclopedică.
- Stoicescu, Nicolae (1968). *Sfatul domnesc și marii dregatori din Țara Românească și Moldova: sec. XIV și XVII*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România.

- Stoicescu, Nicolae (1971). *Dicționar al marilor dregători din Țara Românească și Moldova în secolele XIV-XVII*, București, Editura Enciclopedică Română.
- Szekely, Maria Magdalena (1993), „Neamul lui Nestor Ureche”, *Anuarul Institutului de Istorie «A.D. Xenopol» din Iași*, 30.
- Szekely, Maria Magdalena (2002). *Sfetcii lui Petru Rareș. Studiu prosografic*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2002.
- Szekely, Maria Magdalena (2011). „Biserica din Zahorești și ctitorii ei. O revenire necesară”, *Studii și Materiale de istorie Medie*, nr. 29.
- Ureche, Grigore (1961). *Letopisețul Țării Moldovei*, Editura de Stat pentru Literatură și Artă.
- Vătămanu, Adrian (1976). „Logofătul Luca Stroici”, *Carpica VIII*, Bacău.
- Veress, Andrei (1930). *Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării Românești. Acte și scrisori*, vol. II, (1573-1584), București.

ANEXE

Fig. 1. Patrimoniul funciar a lui Andrei Corcodei

Fig. 2. Patrimoniul funciar a lui Andrei Corcodel

